

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 7. zvezka.

Preveselo naznanilo	193.
Ali me ljubiš?	194.
Življenje sv. Marjete Ko-tonske.	
XVI. pogl. Mnogo jih še vedno Kristusa križa	197.
XVII. pogl. Čista ljubezen do Kristusa	200.
XVIII. pogl. Kristus toži čez grehe ljudi	202.
Življenje častitljivega brata Petra Bardesija.	
9. pogl. Brata Petra spokornost	205.
Nauki in zgledi sv. redovnikov reda manjših bratov. Ponižnost (Konec)	211.
Marija, pomoč kristijanov, prosj za nas!	214.
Frančškanski misijoni. V Ameriki	216.
Prporočilo v molitev	222.
Zahvala za vslišano molitev	224.
Sv. Magdalena v Mariboru	224.

V GORICI.

Hišarijanska tiskarna.

1899.

Izhaja v nedoločenih obrokih. Velja cel tečaj (12 zvezkov) 70 kr.

Slika Marijina (blažena gospa Trsatska) na zlatnom polju 44 × 54 ctm. stoji 1 krunu, poštom 10 nč. više.

„Svetište Bogorodičino na Trsatu u hrvatskom Primorju“. — Povjest i Marijanski molitvenik. — Nakladom istoga svet štá Gospina. — Cijena prema ukusnomu vezu u platno bez slika 60 nč., sa slikama i u kožu vezano 1 for. i 1 for. 20 nč., u kosti 1 for. 50 nč. — Poštom 10 nč. po komadu više. Naposebice: Povjest Svetišta broširana 10 nč., uvezana bez slika 25 novčića, za slikama 35 novčića; — Marijanski molitvenik u platno 60 novčića, zlatorez 70 novčića, poštom 5 novčića više. Ako se više komada naruči, šalje se franko. — Kod veće naručbine 20 po stó popusta. — Naručuje se u sakristiji Marijine crkve na Trsatu, p. Sušak. — Čisti dohodak pribrojiti će se darovima za obnovu istoga svetišta Gospina. — Budi po tom p. n. svećenstvu, škol. odborima i prijateljima za nagradu školske mladoži, te drugim — toplo preporučena ova knjiga, kojoj je svrha upoznati p. n. općinstvo sa ovim zborištem, kojim je usko spojena i povjest hrvatskoga naroda, i potaknuti dostojnu misao, da se skoro nadje dobrotvorá za obnovu ove crkve. — I najmanji dar zahvalno prima uprava crkve Marijine na Trsatu.

Za ravnanje hodočasnici na svetištu Marijinu na Trsatu budi znano: da istih duhovnik blagodat i milosti, koje se dobivaju u Loretu, dioncima postaju i na Trsatu. — A za unaprijediti obnovu svetišta Gospina na Trsatu, podijelio je sv. Otac Leon XIII. g. 1891 „potpuni oprost svakome hodočasniku, koji ovu zavjetnu crkvu pohodi u kojegodijer doba kroz godinu i uvjete za oprost propisane ovrši“. —

Vodilo tretjega reda sv. Frančiška. Novo mesto 1898. Založil tretji red. Tiskal J. Krajec. — Knjižica obsega vodilo in druge tretjeredniku potrebne reči in molitve. Na zadnjem listu ima sprječalo vpisa in objube.

Molitvena družba „večnega križevga pota“ pri oo. frančiškanih v Novem mestu. Samozaložba. Tiskal J. Krajec v Novem mestu 1899. — Vstopna knjižica v frančiškanski cerkvi v Novem mestu kanonično vstanó. Ljenske „molitvene družbe večnega križevga pota“.

Venček Marij. Napevi za Marijno družbo. Prvi zvezek. Založil P. Angelik Hribar. V Ljubljani. Založil frančiškanski samostan. — Tisk. „Kat. Tiskarne.“ 1899. — Cena parturi 70 kr., vsakemu glasu posebej 15 kr., po pošti 3 ali 5 kr., v.č. — Napevov moremo pričakovati od znanega našega skladatelja le dobrih in lepih, tekst za nje pa je knez škof ljubljanski osebno odobril in poterdil, želeč, da se širi in na čast Device Marije radostno prepevaj. Komer je bolj na roki, dobi delo lahko tudi v našem samostanu na Kostanjevici.

Jezus Kristus pravi Bog. Pregled najvažnejših dokazov tej temeljni resnici krščanske vere. — Spisal dr. Ivan Svetina, katehet in profesor na c. kr. višji gimnaziji v Ljubljani. — Založil pisatelj. — Knjižica se dobiva v „Katolski bukvarni“ in pri gosp. Ivanu Bonaču v Ljubljani. Stane 40 kr. Po pošti 3 kr. več. — Knjižica bo brez dvojbe mnogim dobro došla, ker si, kaker vemo, tudi preprosti ljudje dandanašnji žele apologetičnega poduka. Priporočamo jo tolikanj bolj, ker je čisti dohodek namenjen v prid notranji opravi za kapelico sv. Alojzija v novem poslopju c. kr. višje gimnazije v Ljubljani.

Bratje in sestre, z gorčo molitvijo si vse zadobimo. Spisal in založil duhovnik goriške nadškofije. — Prijazni zvezček 32 strani v majhni obliki je kard. knez nadškof goriški osebno pregledal in tiskati dovolil. Dobi se lahko tudi pri nas po 10 kr. Obsega kratek poduk in razne zlasti z opuski sklenjene molitvice.

Slovenski pravopis. Sestavil Fr. Levca, c. kr. profesor itd. (Dalje).

Naš pravopis, znanstveni, kaker tudi vsakdanji, mora biti, če hočemo, da bo vreden tega imena, zgodovinsko-fonetičen. Le keder bi delala stroga fonetičnost sitnosti, velja to, kar loče preprosta etimologija, koliker je očitna iz naše slovensčine same in dokler pisava po nji ne more motiti prave

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XVII. tečaj.

V Gorici, 1899.

VII. zvezek.

PREVESELO NAZNANILO

se je razširilo mesca majnika po naši ljubi Gorici in po vsem slovenskem in vsem katoliškem svetu, da hočejo namreč sveti oče **Leon XIII.** našega prevzvišenega kneza nadškofa **Jakoba** poklicati v starešinstvo rimsko-katoliške cerkve, v slavni in častiljivi zbor, ki bo imel ob svojem času voliti novega papeža. Po vsi pravici se tega dogodka veseli goriška nadškofija, veseli ilirska cerkvena okrajina cela, ker je s tem prvič dosegla to toliko čast. Po pravici se veseli tudi ves naš mali slovenski narod, ki se zdaj že nekako sme vstric postavljati z velikimi narodi katoliškega sveta. Zato pa moramo pač tudi hvaležni biti svetemu očetu v Rimu in gotovo tudi presvitlemu cesarju na Dunaju, ne kaker bi imeli mi — mali narodič slovenski namreč — pri tem kako zasluženje, temuč nasproti, da naša malenkost ni bila zadržek do zdaj pri nas še nikomer ne podeljeni časti. Tudi Slovencu torej ni nemože do tolike visokosti se povzdigniti — to je v resnici velika

tolažba tako majhinemu, vbožnemu, od vseh strani stiskanemu narodu; nismo še zgubljeni! Novemu, prvemu naše kervi, kardinalju pa prosimo od Boga najobilnišega blagoslova na mnoga, mnoga leta!

Ali me ljubiš?

Kaker je ognju natorno, da greje, tako je sercu natorno, da ljubi. Serčno življenje je ljubezen. In zato ni mogoče, da bi bilo serce, ki hoče živeti, brez ljubezni — pravi sv. Tomaž Akvinski. Ali vsaka ljubezen ne vtolaži te potrebe serca. Kaker ne stori vsaka luč dobro zdravemu očesu, da bi jo moglo uživati, prebliščeča namreč slepi oči in kvari, tako tudi marsikaka ljubezen škoduje sercu, ter mu je vzrok raznih britkosti. Le ena ljubezen je, ki more človeka popolnoma zadovoljiti in osrečiti, ljubezen do najlepšega, najzlahatnišega, najboljšega, najvišjega bitja, serčna ljubezen do Boga. Zato je nepokojno naše serce, nepokojno tako dolgo, dokler ne ljubi Boga, dokler ne najde v ljubezni do Boga svojega miru.

Takšno je vstvaril Bog sam serce; tako globoko hrepenenje po sebi, največi dobroti, je vsadil vanje, da ga ni moči nikedar popolnoma izpuliti. To hrepenenje serca po Bogu vidimo celo mej sicer hudimi zmotami starih paganov. Tudi pagani so iskali Boga; ako venderle niso pravega našli, se to ni zgodilo edinole zaradi otemnelosti uma, zgodilo se je tudi vsled zmot serca. Serce je bilo od strasti otemnjeno in je zaslepilo tudi razum, da je molil bitja, nižja od sebe, ter zdaj temu zdaj onemu govoril: „bodi ti moj Bog!“, misleč pri njem najti mir in srečo za svoje serce. Ali ni je našel! Zopet in zopet se je moral verniti od svojega malika z britko prevaro — še bolj nesrečen.

Res čudno je to človeško serce; noče ljubiti, če ni tudi samo ljubljeno, noče darovati svoje ljubezni brez upanja na povračilo — in ravno vsled tega kipi iz človeškega serca preimennitno vprašanje k nebesam: „O veliki Bog, ali smem verjeti, da se ozira tvoje oko name, da misliš na-me, da mi je tvoje serce naklonjeno? Ali je to res? Ali me res ljubiš?“ — Tako vprašuje človek Vsegamogočnega iz dua svoje duše. In ke bi zadonel iz nebeških visočin priterdiven odgovor ter bi vse prepričal o,

božji ljubezni do nas, ali bi se ne dalo pričakovati po pravici, da bi tudi človeško serce z besedo in dejanjem odgovorilo: „Moj Bog — moja ljubezen!“ — ?

In glej, dragi bravec, ta priterdivni božji odgovor smo prejeli; mogočni božji glas: „da, ljubim vas“, smo slišali; to božje poterdilo je podpisano s kervjo Sinu božjega: „Tako je Bog svet ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sinu, da se ne pogubi, kedor vanj veruje, ampak da ima večno življenje“ (Jan. 3, 16). To je spričevalo, ki ga je dal edinorojeni Sin sam ljubezni Očetovi do človeškega rodu.

O njem samem, o Sinu božjem, pa spričuje njegov apostelj sv. Janez (1. 3, 16): „V tem smo spoznali ljubezen, ker je on dal svoje življenje za nas“.

Jezus Kristus, njegovo v ljubezni plapolajoče serce, je torej odgovor na naše vprašanje: „O Bog, ali me ljubiš?“ — Ko je človek postal, tedaj „se je prikazala milost Boga, našega Zveličarja, vsem ljudem“ (Tit. 2, 11). In vse njegovo življenje, njegova pokorščina, njegova ponižnost, njegovi čudeži, njegov božji nauk, vsa njegova hoja od mesta do mesta, veliko delo vstanovitve njegove Cerkve, sv. zakramenti in slednjič, njegovo prebitko, neizrečeno terpljenje in radovoljna smert na križu — vse to je krepak, odločen odgovor na naše vprašanje. V resnici, Bog nas ljubi!

Kaj pa ga je nagnilo, da je hotel po svojem včlovečenju odpreti studence svoje goreče ljubezni, da naj tekó vsemu svetu? Kaj je hotel, kaj upal pridobiti sè svojim ljubezni polnim življenjem?

Tudi na to vprašanje nam je znan božji odgovor, odgovor, ki nam more biti ključ, da ž njim odpremo vrata presv. Jezusovega serca. Ta odgovor je: „Ogenj sem prišel vreč na zemljo in kaj hočem kaker da se vname?“ (Luk. 12, 49). Sè svojo ljubeznijo do nas vcepiti v naša serca ljubezen do Boga, in s to sveto, vse očiščujočo ljubeznijo do Boga potolažiti naše serčno hrepenenje že v tem življenju ter nas v prihodnjem popolnoma združiti z Bogom, za to je prišel Jezus Kristus na svet.

Ni prišel mej gromom in bliskom, da bi vstanovil kraljestvo strahu, temuč s polno mero ljubezni je prišel, da postavi kraljestvo ljubezni, kjer ga bodo slušali njegovi podložni radi in veseli, iz ljubezni. In za razširjanje in povzdigo tega kraljestva ljubezni dela Gospod neprestano že blizu 1900 let; in ves čas si izmi-

šlja nove pripomočke, da bi ž njimi pospešil razširjanje kraljestva ljubezni.

Ni še dolgo tega, komaj dvesto let, kar si je izbral Gospod posebno vspešen pripomoček razširjanja kraljestva ljubezni, razdejanja kraljestva satanovega, pobožnost do presv. svojega serca.

Blažena Margareta Marija Alakok (rojena 22. julija 1647, vmerla 17. oktobra 1690.) je bila izbrana nevesta Gospodova, ki naj bi kristijanom razodela Jezusovo željo in zapoved. Storila je to in kmalu se je razširila po katoliškem svetu pobožnost do presv. Jezusovega serca. Ne brez obilega sadu. Prav očitnih vspehov je bilo toliko, da si jih ne moremo razlagati drugače, kaker da jih pripisujemo samemu milostnemu sercu Gospodovemu. Koliko pa jih je, ki ve za nje le vsevedni Bog! Toliko se lahko terdi, da je češčenje presv. Jezusovega serca tisto, kar najbolj zadržuje in tolaži božjo jezo ter pridobiva človeškemu rodu največ milosti.

Tedaj češčenje in serčna pobožnost do presv. Jezusovega serca je najboljši in najbolj vspešen pripomoček za razširjanje Gospodovega kraljestva na zemlji; ob enem je pa tudi ta prelepa pobožnost za tiste, ki jo resnično goje, najbolj varen, najbolj gotov pripomoček napredovanja v pravem kerščanskem življenju in ne terdimo preveč: zagotovilo večnega zveličanja.

Tako lahek pripomoček — in tolicege pomena! Ker sedaj veš zanj, dragi bravec, se pač ne boš pomišljal ž njim pospeševati Gospodovo kraljestvo na zemlji, svoji duši pa pridobiti zastavo večnega zveličanja.

In če to storiš, potem lahko odgovoriš, ke bi te Gospod vprašal, kaker nekedaj Petra: „Ali me ljubiš?“: Da, Gospod, ljubim te, priča temu je moja pobožnost do tvojega presv. serca.

P. B. R.

Življenje sv. Marjete Kortonske.

P. A. M.

XVI. POGlavJE.

Mnogo je takih, ki še vedno Kristusa križajo.

Eno leto je Marjeta v sv. postnem času z mnogimi solzami klicala svojega Zveličarja. Dobrotljivo in ljubeznjivo se je on nagnil k njej ter pričel tožiti čez grešnike: „Ozri se sè svojim dušnim očesom in poglej, kako me človeški rod neprenehoma križa. Da boš pa bolj spoznala, kako me žalijo, ti hočem pokazati tiste, ki me križajo. Keteri so tisti, ki me izdajajo kaker Judež? To so gotovo tisti, ki sè svojim bližnjim govore, se ž njim smejajo, jedo, pijo in spe, ter ga zarad denarja smerti izročé. Keteri so tisti, ki me slačijo in za mojo obleko vadjajo? To so roparji. Keteri so tisti, ki me vodijo pred Pilata in krivo zoper mene pričajo? To so sodniki, ki na besede krivih prič človeka obsojajo ali obsoditi puste. Keteri pulijo lase z moje glave? To so zlatarji, tergovci, rokodelci, keteri v svoji lakomnosti hrepene po krivičnem dobičku. Keteri me vežejo k stebru in nevsmiljeno bičajo? Tisti, ki bližnjega vežejo, bičajo, habijo in od njega tirjajo odkupnino, ketere ne more plačati. Keteri me neprenenoma za uho in po licu bijejo? Tisti, ki dandenes redovnike in duhovnike preganjajo. Kedor tem dela krivico, ke bi jo tudi zaslužili, ta se dotakne punčice mojega očesa. Keteri se derznejo mi izervavati brado? To so nesrečni od večnega življenja izključeni skupubi. Keteri mi tešejo križ, na katerem glava ne najde počitka? To so tisti roparski ljudje, ki svoje someščane preganjajo iz hiš ter jih silijo, da zdaj tukaj zdaj tamkaj beračijo, kradejo, ropajo in nečisto žive. Keteri vpijejo: „Križaj, križaj ga“? To so tisti krivični postavodajavci in svetovavci, ki delajo postave nasprotne moji postavi in ki iz zadolžene nevednosti proti glasu svoje vesti govore: naj se zgodi! Keteri zakrivajo moj obraz? To so prešuštniki in nečistniki. Keteri se ne boje meni v obraz pljuvati? To so tisti, ki moje ime preklinjajo in svoj obraz lepoticijo. Keteri me sè žreblji pribijajo na križ? To so ponarejevalci denarja. Keteri me napajajo sè žolcem in kisom? To so tisti, ki v protinaravni neči-

stosti žive. Kateri me na križu zasmehujejo? To so tisti, ki moje telo na oltarju vidijo in ne verujejo. Kedo je kaker Herodež, ki me zaničuje? To je vsaki slab predstojnik. Vedi, hči, da je dandenes mej kristjani več meni nasprotnih judov, kaker jih je bilo pred Pilatom ob času mojega terpljenja. Oni so si prizadevali doseči mojo telesno smert; ti pa se svojimi pregrehami tako v mojih udih ponavljajo hude rane, da je moje telo ena sama rana. In zakaj to? Ali jih nisem vstvaril po svoji podobi, ko jih še ni bilo? Ali jih nisem postavil v raj sladkosti in veselja? Ali jim nisem dal svoje zapovedi? Oni so zapoved prelomili in jaz sem prišel jo za nje pokorno spolnjevati. Oni so veličastvo zgubili in jaz sem deležen postal njih vboštva. Oni so nebesa zgubili in jaz sem za nje na zemljo prišel. Oni so se ranili in jaz sem jih ozdravil z mojimi ranami. Oni so zgubili milost in jaz sem za nje okusil grenkost žolča. Oni so zgubili kraljevo krono in jaz sem za nje nosil ternovo krono. Majhin sem postal, da bi jih velike storil; lačen sem bil, da bi jih nasisil; trudil sem se, da bi za nje preskerbel počitek. Da bi vzivali visoko čast, sem jaz za njih večno srečo na se vzel veliko zaničevanje. Pomisli, o hči, ali si more človeški rod zadoستي k sercu vzeti časne dobrote, ketere mu delim, da ne govorim o dušnih in večnih dobrotah? Zakaj torej kralji in mogočni tega sveta, sodniki in predstojniki, saraceni, judje in drugi narodi ponavljajo moje rane? Ke bi se varovali hudobij in pregreh, tudi nadalje bi jim rad delil dobrote, kaker doslej in jih blagoslovil. Ti, o hči, me z bridkim jokom pogostoma iščeš, kaker bi se bil od tebe oddaljil; ali ako edino le po meni hrepeniš, zakaj se ne verneš h križu, na keterega si me tolikrat pribila?"

Te besede so jo tako ranile, prestrašile in osramotile, da se ni upala ozreti v serčno ljubljeneega Gospoda in ga moliti. Pa Kristus se je vsmilil poterte ovčice ter jo napolnil sè zaupanjem. Rekel je: „Res si me velikokrat križala; pa ker si se spreobrnila, sprejela obleko tretjega reda tvojega očeta, mojega ljubega Frančiška, iz rok gvardijana manjših bratov ter se vsa goreča podverгла njih vodstvu in zapovedim, si maznila moje rane, z bridkim terpljenjem svojega serca si me vzela iz terpljenja križa in me nikedar več nazaj pribila“.

Ko je enkrat sama v celici zdihovala po svojem nebeškem ženinu ter klicala: „Daj se mi zopet, najvišji Bog! Daj se mi zopet, o moj ljubljeneec! Daj se mi zopet, o moj Zveličar! Daj se mi

zopet, o moj ženin, ker brez tebe ne najdem miru!“ je po teh besedah naenkrat občutila najslajši dušni mir in Gospod ji je rekel: „Jaz sem tisti tvoj Zveličar, ki sem te rešil smertne obsodbe najpoprej na lesu križa in potem, ko sem te poklical h pokori, kaker Matevža in Magdaleno. Kaker sta mi ona dva po svojem spreobrnjenju zvesto služila, tako mi boš sledila tudi ti po mnogih stiskah ponižana. Pa kaker Matevž ne boš šla s tega sveta v marterniški smerti. In kaker so ljudje godernjali nad Magdaleno, ker je goreče meni sledila in zaničevala ves posvetni lišp, tako bodo tudi tebe ljudje zasmehovali, ker hodiš za menoj. Pa ne zmeni se za to; zakaj ti si moja hči, moja ljuba, moja sestra, katero bolj ljubim kot vse tvojega spola zdaj na svetu. Serčna bodi! Če se bo za te tudi množilo terpljenje, množila se bo tudi milost. Reci bratu Junti, naj pove bratu Janezu, da naj vedno za te moli, ker množile se bodo za te stiske in sumničenja, tako da bosta tudi ta dva tvoja spovednika začela nad teboj dvojiti. Do tvoje smerti bodo mnogi nad teboj dvojili. Pri tvojem koncu pa te bom zagotovil in mnogim boš zapustila tolažbo in milost. Zakaj ti si moja hči, postavljena kot luč v temi in jaz hočem, naj služi tudi tvoje življenje v to, da se vera poživi, kaker je služilo življenje tvojega očeta Frančiška ki je bil prenavljavec moje vere in moje cerkve. K pokori sem te poklical v ogledalo grešnikom, kaker cestninarja Matevža. Hči, ne preiskuj in ne imenuj svojega terpljenja, temuč verzi se v naročje moje ljubezni.

Zopet je rekel Gospod: „Dopustil bom, da te bodo mnogi zaničevali in obrekovali, pa prišel bo čas, ko bodo to močno obžalovali. Ne straši se njih obrekovanja, ker milost, katero ti delim, se ne bo zmanjševala. Praviš, da ti je terpljenje prijetno, ljubo in sladkejše ko med, ako veš, da je ono meni tvojemu stvarniku dopadljivo. Jaz ti povem: Kaker je vže brat Junta tvoj spovednik tebi v tolažbo prav povedal, tvoj post in tvoja jed, tvoje čuvanje in spanje, tvoje molčanje in govorjenje, tvoje tolažbe in bridkosti, tvoj mir in tvoje bojevanje, tvoje delo in celo tvoje življenje meni dopade, ker vse to le na me obračaš.“

XVII. POGLAVJE

Čista ljubezen do Kristusa. — Koristen je strah
z ljubeznijo združen.

To soboto pred dvaindvajseto nedeljo po binkoštih je bila Marjeta pri sv. obhajilu s prečudno sladkostjo napolnjena. Gospod je tako ljubeznjivo ž njo govoril, kakor bi ne bila več na potu v nebeško domovino, temuč vže na cilju. Ker je bila jako slaba in vtrujena od ostrega zatajevanja, ji je rekel, naj glavo nasloni na blazino ter je sè vsem svojim obnašanjem dokazal, da je res njegovo veselje veseliti se s človeškimi otroci.

Služabnica božja, ki je želela edino le Kristusu dopasti, je rekla: „O moj Gospod! Čeravno terpljenje, katero terpim, presega moje moči, se vendar ne zmenim za nje, ker je tebi dopadljivo. Naj ti dopade, o moj Gospod, da le po tebi hrepenim“. Gospod je odgovoril: „O hči, veseli me prava in čista ljubezen.“

Komaj je bila Marjeta te besede zaslišala, je berž prosila: „O Gospod! Uči me to pravo in čisto ljubezen, katero ni nihče mogel imeti razen od tebe, ki si vir vseh dobrot. Prav ljubeznjivo je Gospod vstregel tej njeni želji, ko ji je pokazal, da je to, po čemer hrepeni, vže vse v njeni duši. „Ali hočeš“, je rekel, „da ti pokažem znamenja čiste ljubezni, ki so v tebi?“ Odgovorila je: „Hočem“. In on je rekel: „Ali bi ne vmerla rada za me? Ali se ne postiš rada iz ljubezni do mojega imena? Ali nisi v največem vboštvu, iz ljubezni do tistega, ki je za te vbog postal? Ali se ne ogiblješ občevanja z ljudmi, da toliko lažje z menoj, tvojim Bogom, občuješ? Ali ne bi rada sprejela vsega terpljenja iz ljubezni do mene?“ Marjeta je odgovorila: „O Gospod! nič ni tako hudega in tako težavnega, kar bi za me lahko ne postalo iz ljubezni do tvojega presladkega imena. Pa ti me puščaš v tolikem strahu, da mislim, da nič tega ni v meni.“

Dobrotljivi Zveličar jo je tudi zarad te skerbi potolažil: „Ta strah, ki je združen s tvojim hrepenenjem do mene“, je rekel, „služi ti za to, da poplačaš dolg svoje duše. Nikar pa ne dvoji, da se bo vse spolnilo, kar sem ti obljubil, in poveljučana boš v hiši mojega očeta, ako poterpežljiva ostaneš v svojem terpljenju. Ostani stanovitna, kakor si bila doslej v drugih bridkostih, in razodel ti bom stan tistih, ki te žalijo“. Marjeta, ki je spoznala, da se terpljenje sedanjega časa ne da primerjati s pri-

hodnjo častjo, ki bo nad nami razodeta, je rekla: „O moj Gospod! Kako morem biti jaz tako visoko počeščena, ker sem se toliko pregrešila in nič dobrega ne najdem v svoji duši, da bi mi dalo zaupanje?“ In Gospod je rekel: „Ali ne morem jaz, Gospod vsega, iz svoje zakladnice dati vsakemu, koliker jaz hočem? Povej mi to sedaj, ali si nasičena od prevelike sladkosti moje zaupljivosti?“ Marjeta je odgovorila: „O moj Gospod! Po pravici spoznam, kjerkoli si ti, tam je raj. Vender vkljub temu mislim, da od tebe ne bom nikedar toliko nasičena, da bi se mi ne budilo novo hrepenenje, razen v nebeškem veličastvu zveličanih; zakaj nezmerno veselje tistih, ki tebe vživajo, močno vabi verne duše, ki so še v strahu. Na to je rekel Gospod: „Ali veruješ terdno, da je Bog enega bitja, oče, sin in sv. Duh?“ Odgovorila je: „Kaker verujem, da si ti, o moj Bog, enega bitja, trojen v osebah, tako želim, da me popolnoma zagotoviš o tem, kar si mi obljubil.“ In Gospod je rekel: „O hči! Koliker časa tukaj živiš, popolne gotovosti, po kateri se solzami hrepeniš, ne boš imela.“ Marjeta se je derznila vprašati: „Ali si ti, o Gospod! tudi svoje svetnike pustil v takih dvojbah, kaker puščiš mene?“ Gospod je odgovoril: „Svojim svetnikom sem dajal sicer serčnost in moč v terpljenju, ali popolne gotovosti niso imeli, dokler niso prišli v domovino.“ Neko nedeljo mej osmino praznika razglašenja Gospodovega je bila Marjeta vsa prevzeta od ljubezni božje in dušnega veselja. Zapustila je svojo celico ter iskala po ulicah svojega Jezusa, čiger je bilo polno njeno serce. Prišla je do frančiškanskega samostana, kjer jo je dobil njen spovednik ter jo s prijaznimi besedami poslal nazaj. Pa ta njen dušni stan je trajal še dolgo in v tem stanu je slišala glas Jezusov v svojem sercu: „Ti hočeš biti hči mleka, pa boš hči žolča po terpljenju, ki ga boš morala prestati. Pa ravno na ta način boš postala moja izvoljena hči in sestra ter meni podobna. Zakaj v tvojo večo korist sem sklenil, včasih se odtegniti, ker hočem s tabo storiti to, kar se zgodi s zlatom, ki se verže v ognjeno peč. Tvojo dušo hočem očistiti vseh madežev, ketere je dobila mej svetom. Pa povem ti, da me tvoja priserčna in čista ljubezen priganja vsmiljenje ti skazati.“ Na to je odgovorila Marjeta: „O moj Gospod! Prosim tvoje veličastvo, milostno mi dovoli, da bom povsod in vselej tebi služila, tebe ljubila, tebe vedno hvalila in se nikedar v mislih, besedah ali djanju ne pregrešila. Zakaj tako sladko in ljubo mi je tvoje ime, da se nikoli ne bom bra-

nila žolča, ker si ga ti na križu za me okusil.“ Gospod ji reče: „Ke bi smel hudobni duh, tvoj največi sovražnik, iz pekla k tebi priti, prišel bi precej, da bi te premotil. Zakaj silno ga jezi, da sem te postavil v stan milosti. Da, o hči, ti boš dobro varovana. Čeravno se ti bom včasih odtegnil in ti ne bom dal uživati dušnega veselja, kaker ga zdaj vživaš, vender bom vedno pri tebi in te sè svojo milostjo podpiral.“

Ko je bila neki petek pred prvo nedeljo v postu vsa porterta, jo je njen spovednik potolažil s tem, da ji je prebral neketere obljube, ketere je od Gospoda prejela. To ji je dalo serčnost in zaupanje, da je rekla: „O moj duhovni oče, pomagajte mi dobro spoved opraviti, da bom mogla prejeti svojega stvarnika, po katerem kopernim“.

Ko se je spovedala in prejela sv. obhajilo, so prenehale vse stiske in bridkosti. Zveličar, ljubljeneec njenega serca, ji je rekel: „Zdaj si moja hči v veselju, ker si bila tako dolgo stanovitna v terpljenju in bridkosti“. Marjeta pa je odgovorila: „O moj Gospod! Dobri Zveličar! Ta dan je v resnici dan veselja, ker moje veselje je neizrekljivo; pa dolgo si me pustil po tebi koperneti. Zakaj si bil, ti moja edina ljubezen, tako dolgo skrit?“ Gospod je odgovoril: „O hči! Ker ravno pretekli dnevi pomenijo tisti post, ki sem ga po kerstu pričel, sem hotel, da se tudi ti v duhovnem postu z menoj združi. Ker se je pa ravnokar pričel post, ki ga je moja od sv. Duha razsvitljena cerkev postavila, se ti hočem zopet darovati. In Marjeta je rekla: O Gospod! Ker je denes petek, ki je bil zate poln grenkosti, ne želim tolike sladkosti, temuč združena hočem biti s teboj, mojim križanim kraljem in gospodom. Odpusti mi, ljubeznjivi tolažnik, da sem tako zaupljivo s teboj govorila“.

XVIII. POGLAVJE.

Kristus toži čez grehe ljudi. — Zamaknjenje.

Gospod vodi te svoje po svojih lastnih potih. Vodi jih skozi ogenj in vodo, skozi veselje in terpljenje, skozi luč in temo; zdaj jih pelje dol v pekel, zdaj skozi verte veselja; zdaj jim zaupljivo razodeva svoje sklepe, zdaj jih pusti brez vsega spoznanja. On dela, kaker se njemu dopade, vender vedno v prid človeka, keterega hoče pripeljati do popolnosti. Kolikokrat je pustil Marjeto jokati in zdihovati v veliki serčni žalosti! Pa kar

nenadoma se ji prikaže v prečudni luči in tolažbi, da ji zmanjka za to prostora v njeni tesni pozemeljski celici.

Bilo je tiste postne dni, ko se je Gospod tako prijazno z Marjeto pogovarjal. Takrat je on tožil, kako nehvaležni so ljudje, ki se prostovoljno in vedoma vdajajo svojim strastem. Rekel je : „Tisti, ketere sem po svoji podobi vstvaril, so postali kaker nespametne živali in iščejo svojo slavo v delih pekla. Ali nisem jaz, da bi jih proste storil, za njih grehe suženj postal? Zakaj me zaničujejo, mene, svojega stvarnika ter si napravljajo nove bogove? Zakaj se jim tako dopadejo vezi, s katerimi bodo potegnjeni v večno kazen. Zakaj rekel jim bom : Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj. Takrat se bodo pretresli, ko bodo videli, da so zveličani poklicani v nebeško kraljestvo, oni pa bodo zgubivši naskončno dobroto pahnjeni v večni ogenj“.

Polna serčnega sočutja je prosila Marjeta : „O moj Gospod ! Nikar ne dovoli, da bi tako strašna kazen zadela tvoje ljudstvo“. Gospod pa je rekel : „Hudobni duhovi, ki se jim puste ljudje zvezati, ti jih vsaki dan bičajo in mlatijo, kaker se žito mlati v skeduju. Zakaj oni jim služijo ko tovorna živina in ne spoznajo, v kako veliki nevarnosti so. Hudobni duhovi, katerim so pokorščino obljubili, ti jih bodo plačali z denarjem, kakeršnega imajo v svojem kraljestvu. Z mojim dovoljenjem jim bodo dali kugo in bolezen, in jaz bom dovolil, da se vniči ljudstvo in njegovo premoženje“. Marjeta je ysa pretresena, klicala : „Milost, milost, milost, o Gospod, o Bog!“ In Gospod je rekel : „Kličem jih, pa ne slišijo mojega glasu, ker so postali gluhi. Povem ti : Naj bo človek še tako terdega serca, da le ni hinavec, in se verne k meni, sè vsem vsmiljenjem in vso milostjo ga bom sprejel. Pošiljam jim tudi v varstvo svoje angelje, ki jih pogosto h pokori spodbujajo“.

Ko je Marjeta slišala od te angeljske službe, si je upala Gospoda vprašati : „Ali pridejo angelji tudi h grešnikom ter pri njih ostanejo?“ In on je odgovoril : „Smrad njih hudobij jih sicer od njih odganja, vender jim pogosto kličejo, naj poslušajo klic milosti božje, prizadevajo se pripeljati jih k mojemu vsmiljenju, zarad česar se zaverženi angelji tresejo in žaloste“. Gospod je še dalje govoril ter vказal Marjeti : „Reci bratom (reda sv. Frančiška) naj pogosto oznanjujejo moje besede in sè svojim naukom naj odpro ušesa gluhim in razsvitle sè svojim zgledom slepe“.

To razodevenje je Marjeto zelo prestrašilo. Zakaj dobro se je spominjala in popolno spoznala svoje vboštvo. V svesti si svoje ničevosti je rekla: „O Gospod, vsegamogočni kralj! Velike reči so, ketere poslušam. Toda nič dobrega ne najdem nad seboj, da bi ti pri meni tožil čez grehe sveta. Od kod ta tvoja čudovita, neverjetna zaupljivost?“ Gospod je rekel: „Veseli me tvoja ponižnost in čista ljubezen. Kaker vže dolgo ni bilo ženske, keteri bi bile razodete tako visoke reči, tako tudi zdaj ni nobene, ki bi bila v sebi tako poterta, ko ti. Pa nič se ne boj! Zakaj ti veš, da te jaz, tvoj Bog, branim“. Marjeta je odgovorila: „Ti si moj oče, moj zveličar in prava luč, bojim se, da bi v svojem terpljenju tebi ne dopadla“. Gospod pa je rekel: „Premagaj bridkost strahu. Le prav se spovej okoliščin greha in zarad raznih bridkosti ne opuščaj sv. obhajila“.

Po tem povabilu k mizi božji, je bila v duhu zamaknjena in peljana pred kraljevi tron matere božje. Tamkaj je govorila z Marijo in Marija ž njo — milost, kakeršne do tedaj še ni vživala. Serčno jo Marjeta zahvali in na to se polna veselja oberne k verstam zveličanih, posebej k sv. Janezu kerstniku, k sv. Janezu evangelistu, k sv. očetu Frančišku in k sv. Katarini, ter jih prosi naj za njo molijo. V tej preveliki sreči in blaženosti ji reče Gospod: „Vedno hrepeniš biti v stanu miru in večnega pokoja ter se ne spominjaš besedi, ketere sem ti ono leto govoril, ko sem te v to celico zaperl, da boš namreč napajana na rani moje strani. Ker se bliža ta čas, pripravi se za napovedano terpljenje.“

Pokorni in vdani duši se je ta beseda dopadla, vender se je upala vprašati, bode li to terpljenje v očiščevanje in zbrisanje gresnega dolga ali pa v dosego novih milosti. Gospod ji je dal tolažljiv odgovor, da je njen dolg vže zbrisan in da bo dosegla nove milosti. Povedal ji je tudi v njeno največo tolažbo: „Veseli se, hči, zaradi svoje matere, za katero si molila. Deset let je bila v vicah, zdaj pa vživa veselje v nebesih.“

Ko se je iz zamaknjenja zbudila, se ji je zdelo, kaker bi bila pregnana v kako puščavo. Jokaje je klicala: „Oh, moj Gospod, kje pa sem sedaj? Zakaj, kjer ne občutim tvoje sladke pričnočnosti, menim, da sem v peklu.“ In Gospod je poslal k nji angelja variha, ki jo je potolažil in oserčil. Zaupljivo mu je rekla: „O angelj božji, varih moje duše, pokaži mi vender, po katerih znamenjih se poznajo popolni izvoljenci božji“. Odgovoril

je: „Tisti je popoln izvoljenec božji, kateri svoje serce popolnoma oterga od posvetnih reči in edino z Bogom združi, tako, da k njemu kliče noč in dan“. Od tega odgovora še bolj oserčena je prosila: „O angelj božji, povej mi še druge čednosti izvoljenih.“ Angelj ji reče: „Izvoljeni ima te čednosti: Pervič globoko ponižnost iz ljubezni do tistega, ki se je ponižal do križa; druga je popolna ljubezen; tretjič se ravna po besedah blager tistim, ki so čistega serca; četrtoč se on zatajuje in vmori zavoljo Kristusa, pa ne sè železom ali na kak drugi zunanji način, temuč on kroti in tako rekoč vmori svojo lastno voljo in je pripravljen tudi vmreti za Kristusa, ke bi bilo treba zarad njegove sv. vere. On tudi zatajuje svoje telo, svoje počutke iz prave pokore. Petič ima izvoljeni pravo sočutje in vsmiljenje z vbogimi ter govori vedno resnično in pošteno. Iz ljubezni do Gospoda Jezusa Kristusa rad sprejme vse težave in križe na se, da jih drugim olajša, rad ima vbožno obleko, slabo hrano in pijačo ter želi, da bi drugi dobro imeli. On se veseli z veselimi, žaluje sè žalostnimi. on ne pozna nobene nevošljivosti“.

Tihi teden se je Marjeta posebno prizadevala, prav tesno se združiti sè svojim terpečim Zveličarjem. Po sv. obhajilu ž njim sklenjena, se je trudila vse odstraniti, kar bi njemu ne dopadlo. Posebno jo je vznemirjala misel, da bi se ljudje, ki so jo obiskavali in pred njeno celico čakali, vtegnili pogovarjati o posvetnih rečeh. Nič družega ni hotela slišati, kot o Bogu in božjih rečeh. Zato je molila: „O Gospod! Naj me ne vgrizne kača in moj duh naj se ne raztrese, ker družega ne želim, kot s teboj združena biti“. Dolgo je molila in Gospod ji je nekoliko razodel o svojem notranjem terpljenju od tistega dne nadalje ko je bil obudil Lazarja. Pri tem je bila s toliko sladkostjo napolnjena, da je rekla: „Gospod, še nikoli nisem prejela tolike sladkosti in tolažbe“. Gospod pa ji je rekel: „Ali hočeš biti popolnoma zagotovljena moje sladkosti? Glej, jaz ti bom odvzel zunanja znamenja ljubezni, da svet ne bo nič vedel o tem. To bo zate poino terpljenja. Svet bo mislil, da tvoje življenje ni več tako lepo vrejeno, kaker je v resnici, ker jaz hočem, da tudi tebe svet zaničuje, kaker je mene zaničeval“.

Življenje častitljivega brata Petra Bardesija.

P. C. L.

9. Poglavje.

Brata Petra spokornost.

Omenili smo že, da je častitljivi služabnik božji br. Peter sploh le malo govoril in molčečnost zelo ljubil; govoril je pa rad, keder je bilo bližnjemu v spodbujajo in Bogu na čast. Kolikanj je molčečnost človeku koristna in kako lepa je ta čednost za tega, ki hoče v duhovnem življenju napredovati, mnogi ne spoznajo. Pravijo, človek je tako vstvarjen in ima dar govorjenja, da se svojim bližnjim občuje, svoje misli razodeva, svoja čutila naznanja itd. Pač je res, da je človek tako vstvarjen, da z drugimi občuje, pa temu nikaker ne nasprotuje čednost molčanja, keder je molčati boljše, kaker pa govoriti. Modro so torej stari sodili: „Ali molči, ali pa kaj povej, kar je boljše od molčanja“.

Tedaj, keder je človeku dolžnost govoriti, ali keder to zahteva priljudnost, tedaj bi molčanje bilo nespamet in včasih tudi greh; pa tudi v tem slučaju je treba dobro paziti, da jezik ne preskoči meje spodobnosti, da ga človek berzda, kaker so storili vsi tisti, ki so nam zgled duhovnega življenja in svete popolnosti. Oni so namreč vedeli, kar piše sv. apostelj Jakob v svojem listu: „Gdor misli, da je pobožen, pa ne berzda svojega jezika, on se zelo moti in njegova pobožnost je malo vredna“. Tega nauka se je tudi br. Peter deržal; čuval je skerbno svoj jezik in ga berzdal. S tem je krotil tudi preveliko samoljubje; molčal je namreč tudi takrat, ko ga je ljubezen do samega sebe zapeljavala, da bi se opravičeval ali izgovarjal, ko so ga drugi napačno sodili ali obdolževali.

Ko je po mestu Santjago hodil miloščino pobirat, je moral mnogokrat tu in tam kako grenko slišati, kaker se pri taki priložnosti tudi dandenes rado prigodi; pa br. Peter je le molčal, naj si so ga še tako zaničevali in norčevali se ž njim. Namestu da bi zaničevavcu odgovarjal in ga svaril, je raji zanj molil in s takim obnašanjem je mnogokrat dosegel, da se je zaničevavec svojega krivičnega in sramotilnega govorjenja sramoval, ga obžaloval ter se tako poboljšal. Veliko je bilo to premagovanje sa-

mega sebe, ali še večje je bilo, ko je molčal, keder so ga njegovi sobratje zaničevali in marsketerikrat krivično sodili, bodi si, da so s tem hoteli njegovo čednost skušati, ali pa da se je to morebiti keterikrat tudi iz nagajivosti in celo hudobije zgodilo. Pri taki piložnosti je br. Peter kar molčal, niti besedice ni čerhnil, ker je posnømal zgled nebeškega učenika, ki je molčal, ko so ga hudobni farizeji v mariščem krivično dolžili. Pa tudi celo takrat, ko ga je predstojnik po nedolžnem grajal in se je komu zdelo, da bi se imel izgovarjati in svojo čast braniti, je vender le molčal; sprejel je sè vso ponižnostjo nezasluženo grajo in daroval vse zaničevanje Jezusu, ki je zanj na križu zaničevan vmerl.

Pa bo morebiti kedo mislil, br. Peter se je moral vender le v eni ali drugi stvari kaj pregrešiti, da so ga ne samo njegovi sobratje grajali, ampak tudi njegovi predstojniki, popolnoma brez nič bi tega vender ne bili storili. Res, nikaker bi se ne bilo čuditi, ke bi se bil br. Peter v eni ali drugi reči kaj malega pregrešil, zakaj nihče, naj si bo še tako svet, ne more reči, da je prost vsake tudi najmanjše nepopolnosti, razen ene, prečiste device Marije, ki je bila brez madeža izvirnega greha spočeta in zato ni čutila nasledkov tega greha. Vsi drugi pa smo tako slabotni in omahljivi, da se nam je brez posebne božje milosti nemogoče vsacega tudi najmanjšega greha obvarovati. Ali, zavoljo teh majhnih vsakdanjih nepopolnosti menda vender niso brata Petra grajali, ker tudi njegovi sobratje in njegovi predstojniki niso tacih pregreškov prosti bili. Na to oporekanje odgovorimo, da iz ravnanja predstojnika, ko svojega podložnika graja, nikaker ne moremo že za gotovo sklepati, da se je podložni močno pregrešil, zakaj tudi predstojniki so Adamovi otroci in morejo osorni in krivični biti.

V tem slučaju glede brata Petra pa moramo tudi še to pristaviti, kaker se bere v apostoljski preiskavi njegovih čednosti, da očitanja in graje, ketere je br. Peter od svojih sobratov in predstojnikov prestajal, niso le nič zmanjševale njegovih čednosti, mariveč so jih le še v lepši blesek in svitlejšo luč postavile.

Ta preiskava spričuje, da je bil br. Peter naj lepši zgled poterpežljivosti in zatajevanja, s katerim ni samo ponižno prenašal zaničevanja in graje svojih sobratov in predstojnikov, ampak je v tem našel še posebno veselje in je bil hvaležen tistim, ki so tako ž njim ravnali.

Naj si pa bo, da je br. Peter še tako rad pri takih priložnostih molčal, vendar ne smemo misliti, da je molčal takrat, keder je bilo treba govoriti Bogu v čast ali glede spolnovanja svetega vodila. Neki pater, ki je bil učenik ali lektor bogoslovja, je pri neki priliki odrekel pokorščino svojemu provincijalju, bil je sicer pripravljen slušati, pa le pod nekimi pogoji. Ko je brat Peter o tej nepokorščini slišal, je šel precej k tistemu lektorju in mu je naravnost rekel: „Pater lektor, to ni prava pokorščina, ako se ji pogoji stavijo“. Enako odkritoserčno in naravnost je tudi večkrat očital predstojnikom, keder se je vsled njih neskerbljivosti kaj v samostanu godilo, kar je bilo zoper sveto vodilo ali samostanska pravila. Zasačil je nekedaj klerike, da so se čezenj lagali, in takoj jih je ljubeznjivo posvaril, ker je šlo za to, da jih je greha obvaroval, ne pa da bi svojo osebnost branil.

Pa poglejmo še druga pokorila častitljivega brata Petra. Celó življenje in posebno še ko je stariši postajal je bil slabotnega života in skoraj vedno bolehen, tako da se je komaj premikal. Pri vsem tem pa se je ostro pokoril in zatajeval, nigdar ni tožil čez svoje terpljenje in ni hotel vedeti o nikakeršnem polajšanju glede skupnih pokornih vaj, zraven pa je vestno opravljal vse dolžnosti, ketere mu je spokorščina nakladala. Pridno je hodil miloščino prosit in le en sam dan ni tega opustil, če je tudi pri tem moral veliko preterpeti. Vedno je hodil bos v samih sandaljah, naj si bo v dežju ali snegu, vedno gologlav, naj si bo, da je deževalo ali pa da je sonce vroče pripekalo, in to je dobrotnike zelo spodbujalo, spoznavali so vedno bolj njegovo svetost in so ga zato zmirom bolj častili. Neki krat mu je eden izmej njih rekel: „Br. Peter, zakaj hodiš brez pokrivala, ko sonce tako pripeka?“ „Zato“, mu je odgovoril br. Peter, „ker tudi služabniki hodijo odkriti pred svojim kraljem.“

Ravno tako ostro se je pokoril tudi v jedi in pijači. Ker je moral toliko hoditi in je bil sploh že tako slabotnega zdravja, bi si bil moral že kaj več hrane privoščiti in kaj boljšega uživati, pa o tem ničesar ni hotel slišati. Jedel je sploh tako malo, da so se čudili, kako more pri tako pičli hrani živeti in zraven še tako težavna pota delati. Pri obedu ni družega vžival, kaker košček kruha v vodi namočenega ali kako kuhano zelenjavo brez soli ali druge priklade; včasih je vzel nekolike kruhove sredice, vanjo je vbil eno ali dve jajci in je to jed postavil na sonce, da se je posušila. To samo pogledati je bilo že dovolj, da se je člo-

veku vzdignilo, pa ravno to, da je jed smerdela in brez okusa bila, je bratu Petru dopalo. Njegova pijača je bila sama voda, pa je tudi ni več izpil, kaker on sam kozarec, če je bil tudi potem še žejen. Včasih, ko je predstojnik videl, kako je slaboten, mu je zapovedal nekoliko vina popiti, in on je slušal. Ko je neki krat bil zelo slaboten, mu je zdravnik predpisal, da mora juho uživati, in tudi to je storil brez oporekanja. Iz tega vidimo, da br. Peter, če je bil tudi še tako strog v pokori, vender ni bil pri tem svojeglav, da bi bil ravnal proti pokorščini; vsa svoja spokorna dela je le tolikanj opravljaj, koliker sta mu to dopustila predstojnik in njegov dušni voditelj, spovednik. Neki dobrotnik je poslal enkrat v samostan nekoliko sladoleda, ki so ga bratje pri obedu pokusili; predstojnik reče tudi bratu Petru to sladčico vzeti in on to stori, vzeme malo pa namoči v kuhano sočivje ter tako zavžije. Ko so ga vprašali, zakaj tako dela, je odgovoril: „Zato ker vroče sočivje ohladi led, ki je merzel“. Tak odgovor se ve da ni zadovoljal vprašavcev, vender pa je tako vedenje brata Petra vedno bolj pokazavalo, kak duh pokore v njemu veje. Cel čas, kar je v redu živel, ni pokusil mesa niti brez povelja vina, tudi se ni posluževal tiste sladke pijače, ki je takrat v navadi bila, in je bila podobna medicini.

K večerji je sicer z drugimi hodil, pa jedel nič ni, ker je imel navado samo enkrat na dan in še takrat le malo jesti. Kaker si je pa pri jedi pritergovaj, tako je delal tudi glede spanja; saj smo že videli, kako je po noči rad v cerkvi klečal in molil, pa tudi doma v celici so ga mnogokrat našli čujočega zunaj postelje, ako njegovo ležišče sploh posteljo imenovati smemo. Bile ste namreč dve tesarski stolici, na katerih so bili priterjeni jermeni in na njih ste bile dve usnjati plahti in zakerpana odeja; za zglavje mu je bila lesena klada. Na to ležišče, ki je bilo bolj tezavnici kaker postelji podobno, se je za malo časa navadno za 2 uri vlegel, položil si je na persi težak lesen križ in tako je počival. Pa še ne zadosti. Da je svojo telo še bolj pokoril, ni nigdar med spanjem odložil spokornega pasu, ki ga je vedno nosil.

Pri tej priložnosti naj opomnimo, da so španjolci, keder nastopijo pot pokore in popolnosti, zelo ostri sami do sebe, oni ne prizanašajo svojemu telesu, mariveč ga pokorijo in trapijo z naj večimi pokorili, nakladajo mu ostre poste in bičajo ga mnogokrat do kervi, dokler ne ukrotijo njegovih slabih nagnjenj in poželjivosti. Njih samostani so bili tisti čas, o katerem govorimo,

izgledni v spolnjevanju redovnega vodila, v pokorjenju in zatajevanju, med njimi pa je bil glede tega samostan „naše gospe“ v Santjagu prvi in najizglednejši, ker je bil v njem tudi tako imenovani ritir, kjer so se držali prvotne ostrogi redovnega življenja. Peter sicer ni mogel biti pričujoč pri vsih skupnih spokornih vajah, ker je moral večkrat cele dni zvonaj samostana miloščino pobirati, pa zavoljo tega vendar teh vaj ni zanemarjal, ampak izverševal jih je sam za se, ko se je v samostan vrnil. Sploh pa se je še posebej trikrat na teden bičal in sicer tako silno, da je bil tlak, kjer je to delal, ves okervavljen in ga je moral cerkvenik večkrat snažiti, da je tako drugim očem skrita ostala ostra pokora, brata Petra. Kaker smo že omenili, nosil je tudi na svojem golem životu oster spokorni pas, ki je njegovemu mesu mnogo ran prizadeval, tako da se je od bolečin komaj premikal.

Mars komu se bo to morebiti neverjetno zdelo in zmajal bo z ranami, češ, kako je mogoče, da je br. Peter pri toliko ostrem pokorjenju še živeti mogel. Se ve, mi navadni ljudje, ki smo že s kako navadno majhino pobožnostjo zadovoljni, nismo v stanu spoznati, koliko more storiti in preterpeti tisti, keterega napolnjuje in navdihuje vsegamogočni Bog z ognjem nadnatorne gorečnosti in pobožnosti. Ko bi pa mi nekoliko bolj globoko gledali in premišljevanje spoznavali moč tega čeznatornega ognja, potem bi se pač ne čudili temu, kar smo o bratu Petru brali. Kedor Boga ljubi, resnično ljubi, je tudi vselej pripravljen v tej ljubezni vse zanj terpeti; on vidi, kako je Jezus zanj težak križ nosil na svojih kervavih ranah, in zavoljo tega tudi on po njegovem zgledu in iz ljubezni do njega prenaša terpljenje, ker zraven tudi vé, da ga za tako terpljenje čaka neskončno plačilo, plačilo v nebesih, pri Bogu. Sv. Peter Aljkantarski je vmirajoč zaklical: „O srečna pokora, ki si mi pripravila toliko slavo!“ Sv. oče Frančišek, ki je v sebi čutil in skusil terpljenje Jezusovo, je vesel rekel: „Tako veliko je plačilo, katero pričakujem, da mi je vsaka pokora največa slast“. —

Nauki in zgledi

svetih redovnikov reda manjših bratov sv. Frančiška.

Ponižnost. (Konec.)

„Bodi ponižen, kaker bi bil naj večí grešnik, akoravno se ti zdi, da si dospel do velike popolnosti. Koliker si namreč bolj pred družimi, v toliko večí nevarnosti napadov tvojih dušnih sovražnikov si, in zato bolj potrebuješ božje milosti in božjega vsmiljenja.“
(Čast. Pavel od sv. Magdalene).

V tem duhu ponižnosti je zmirom hodil bl. Angelj iz Akrija, kapucin. Enkrat je šel obiskat kneza bizinjanskega, kateri ga je jako spoštoval, in mu tudi zato prišel prijazno naproti. Toliko spoštovanje je blaženega jako iznenadilo. „Kam smo prišli“, mu je rekel, „knez bizinjanski pride naproti in vljudno poda desnico sinu vboge pekinje!“

Ko je bil vže star in betežen posebno v nogah, je enkrat obiskovaje ravno tega kneza, nesrečno padel. Pobožni knez ga je vzdignil ter naslonjenega na njegove rame pripeljal v palačo. Na to je sveti starček ves osupnjen rekel: „O moj Bog, jaz nisem vreden biti niti konjski hlapec bizinjanskih knezev, in glejte sam presvitli knez je bil zdaj moj hlapec.“

„Služabnik Kristusov se mora iz ljubezni do svojega učnika ponižati do zadnje stopinje ponižanja“. (S. Boñaventura).

Čast. Frančišek iz Gizona*) je bil jako ponižen. O tem je spričevala cela njegova oseba. Oči je imel vedno v tla obrnjene in roke lepo na përsih; poniževal se je pred vsemi in se imel za naj zadnjega mej vsemi. Akoravno klerik, je vender, keder je imel kaj govoriti sè sobrati, vedno z vožem okolu vratu kleče to storil, celo pred samostanskimi tretjeredniki in lajiki.

Ako so mu ti zadnji kaj vkazali, jih je slušal kaker p. gvardijana. Imel se je za velicega grešnika, nevredneža, neum-

*) Ta blagi častitljivi, keterega upamo kmalu častiti ko blaženega, je bil tako ponižen, da se je bal pustiti se posvetiti v mašnika in si je zato sprosil od Boga stražno bošjast. Zato je ostal celo življenje klerik.

neža in nadležnega celemu samostanu. Imenoval se je večkrat križ sobratov; zato se je tudi poniževal pred vsemi ter jih prosil, da naj imajo ž njim poterpljenje. Ako mu pa kak redovnik ni veroval, temuč ga imel za vse drugačnega, kaker je on govoril, takrat je žalostno rekel: „oh ke bi me poznali, oh ke me poznali!“

Keder je bil sam v celici, ali je pa molil v kakem kotu v cerkvi, se je večkrat slišalo, kako se je pred Bogom sam tožil, da je hinavec, goljuf, slabši ko Judež i. t. d.

Povsod, naj bo na koru, v obednici ali kjer si bodi, je iskal zmirom najzadnje mesto za se, in tam je stal boječe, ker se je imel za nevrednega tudi zadnjega mesta. Po samostanu je opravljal z veseljem naj bolj poniževalna dela.

Ginljivo je pa posebno, kar se je večkrat godilo pri samostanskih vratih. Keder je namreč šel pomagat vratarju deliti vbogim in popotnikom miloščino, takrat je njegova ponižnost dospela do verhunca. Prej ko je dal miloščino, je rekel vbogim moliti tri češčenamarije, potem se je vergel na tla, ter milo poljubljal njih dostikrat vmazane in ognjusne noge.

Ko zakristan je strigel mnogo maš; komaj je prišel v zakristijo od maše, se je vergei na tla in mašniku ponižno poljubil noge. (P. Candido Mariotti).

„Po zgledu Jezusa Kristusa moramo zaničevati hvalo in čast in ne po zgledu farizejcev iskati je. Čast in hvalo ljubi, kedor ni, po besedah sv. Hijeronima, učenec Kristusov, temuč pismar in farizejec.“ (S. Bonaventura).

„Ponižnost je mati in korenika preprostosti, ker ona zapodi v beg hinavščino in potajo, dvojnost in laž.“ (S. Bonaventura).

Bl. Andrej Hibernon je bil jako preprost. On ne samo ni poznal zvitosti, temuč se ni nigdar zoperstavljal ali vgovarjal temu, kar bi bil gdo drugi rekel, naj bi bilo še tako neverjetno. Sobratje blaženega, so večkrat skušali to njegovo lepo čednost. Ko je bilo n. pr. lepo, krasno vreme, so mu rekli: „Glej, kako dežuje!“ — ali pa opoldne: „O kako je temno!“ Na take besede je on posmehljaje se odgovoril: „Kaj neki zdaj dežuje?“ — „Kaj je li zdaj noč?“ Ali pa: „Morda imate vi prav!“ — Poglavitna stvar je pa pomisliti, kak duh ga je pri tem vodil. Vprašali so ga enkrat sobratje, zakaj da priterjuje takim neslanostim. Na

to jim je odgovoril: „Dragi bratje, kjer ni v nevarnosti čast božja ali ljubezen do bližnjega, tam ni treba vgovarjati. (In vita).

Enkrat je vprašal zdravnik bl. Bonaventuro iz Potence, kako je z ного, kjer mu je bil gujilobo izrezal. Odgovoril mu je da je vže bolje, da pa vender ne more še hoditi po stopnicah. Kmalu je pa bil v strahu, da se je lagal; dal je poklicati zdravnika, ter mu rekel: „Prav za prav ni res, da nemorem hoditi po stopnicah, temuč da le prav težko“.

Drugikrat je obečal nekemu prijatelju, da bo molil zanj, dokler bo živ; kmalu potem je pa pomislil, da ni prav tako govoriti, in je precej popravil navidezno laž: „Obljubim“, je dejal, „za nas moliti, ali samo keder mi bo mogoče. Ste li zado voljni?“ (In vita).

Ker je tvoj stan ponižen stan, zato se moraš tudi imeti za ničvrednega. Naj ti to ne bo težko, ker veš dobro, da, gdor se dela abotnega in zaničevanja vrednega pred svetom, raste v časti in hvali pred Bogom. (S. Bon.)

Čast. Inocencij iz Kjuze, je bil jako spreten v znajdbah zaničevanja. Vender mu je pa kakšenkrat spodletelo, kaker n. pr. enkrat v Trapanu. Prišli so ga namreč obiskat neki vitezi, in za njimi je prišel tudi njegov brat v vbogi in raztergani obleki. Inocencij ga je precej predstavil vitezem: „Glejte, to je moj brat. Kako je vender raztergan. Tudi za me ne bi bilo bolje, ke bi bil ostal mej svetom.“ Te besede so v vitezih zbudile občudovanje velike ponižnosti služabnika božjega. Naposled so še proti volji njegovi darovali njegovemu bratu čedno novo obleko (In vita).

Sv. Serafin, kapucin, je bil na biri večkrat zaderžan prito o pravi uri v samostan, ker so vsi hotli tolažbe od njega. Enkrat ko je prišel tako kesno nazaj, mu je rekel p. gvardijan prav resno: „E, no, kaj si ti neki svetnik, da hodi okolu tebe toliko ljudi? Jaz ti pa rečem, da si norec, in zato ti vkažem, da keder bodo prišli še okolu tebi, jim glasno reci: „Kaj pa hočete? Vi častite norca“. Pokorni in ponižni svetnik je obljubil se natančno deržati povelja. Pervikrat ko je šel na biro, ter so ga

po navadi pobožne žene obkrožile, je začel kričati: „O žene, ve častite norca, ve častite norca.“ Se ve da je taka ponižnost ljudstvo še bolj vnela za svetnika. (In vita).

P. H. R.

Marija, pomoč kristijanov, prosi za nas!

Dne 22. maja se je ponesrečil na železniški progi pod Brezovico nad Ljubljano topničar Ivan Zakrajšček, ko se je vračal z odpusta. Ker se mu je mudilo, je šel na železniško progo, da bi hitreje prišel. Pod Brezovico ga je dohitel brezovlak in — Bog ve kako se je zgodilo — vlak ga je prijel in močno poškodoval, tako da je 24. maja vmerl. Zdravniki so se čudili, kako je mogoče, da pri tolikem poškodovanju ni takoj vmerl, temveč živel še dva dni.

Da pa ni takoj vmerl, to je zabranilo mogočno varstvo Matere Božje, tako smemo po pravici misliti. Preden je odešel od doma, je pokazal materi svetinjico Marije, pomoči kristijanov. „Glejte mati“, je dejal, „to svetinjico ste mi dali pred kakimi petimi leti! Še sedaj jo imam ter jo tudi še ko vojak vedno pri sebi nosim“. „Prav, Ivan, le nosi jo vedno, in Marija te bo povsod varovala“, odgovorila mu je veselo pobožna mati, ter dostavila: „Če Marije ne boš zapustil, tudi Marija tebe ne bo“! Po daljšem pogovoru pa se stariši se je tako spozabil, da se je sperl ž njimi in prvič v svojem življenji nad njimi zaklel v tej razburjenosti. Ali preden je odešel od doma, se je zopet spravil ž njimi in jih tako lepo prosil odpuščjenja, da so imeli solze v očeh. Nato je odešel — za zmirom od svojih dragih.

Ko smo domači zvedeli o tej nesreči, smo se seveda vsi hudo prestrašili. Mati so berž pohiteli v Ljubljano v bolnišnico. Ležal je skoro nepremično in niso vedeli, ali se zaveda ali ne. Oči še ni bil do tedaj odperl. Preden so pa mati odešli od njega, mu odperli desno oko in ga vprašali, ako jih pozna. Na to je tako milo pogledal mater, kaker bi jih hotel nečesa prositi. Zdelo se je materi, kaker bi jih hotel še enkrat odpuščjenja prositi, da jih je pred dvema dnema zaklel. Ta pogled je pa bil prvi v tem stanji in zadnji v življenji. Malo pred drugo uro popoldne so ga mati zapustili in ob dveh je pričel vmirati.

To je bilo 24. maja na praznik Marije, pomoči kristjanov, ketere svetnjico je okrog pet let nosil na vratu. Ob dveh ko redovniki po samostanih navadno molijo večernice in sklepnice, je sklenil tudi vbogi topničar, moj brat Ivan; vmerl je. Sè sklepnicami praznika svoje varihinje, sklenil je tudi on svoje življenje.

Ali naj bi bilo to golo naključje? Ne vem — morebiti! Ali na vsak način mislim, da je pri tem očitna božja milost, da se je nad mojim nesrečnim bratom jasno pokazala mogočna priprošnja Marijina, njena materina skerb za tega, ki jo časti, ki nosi njeno podobo. Mati so o tem terdno prepričani. —

Res žalosten dogodek, vender ne brez duhovne tolažbe! Lahko nam služi v svarilo in v posnemanje.

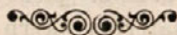
V svarilo vsem, ki svoje stariše žaliyo ali celo preklinjajo. Za terdno misliti, da je bila ta nesreča našega Ivana kazen, ker se je pregrešil nad stariši, sicer ne vemo ali je treba. Čudno je pa vender, da se je to zgodilo po noči tistega dne in skoro ob tisti uri, ko je po dnevi prvič v svojem življenju zaklel nad svojimi stariši! Čudno je tudi, da je živel toliko časa, dokler ni še enkrat videl svoje matere, dokler ni svojega zadnjega pogleda vperl v mili obraz, ki ga je pred dvema duema v razburjenosti preklel, ker precej, ko so mati odešli, je začel vmirati. Sicer ni bil hudoben, temveč pobožen in pošten mladenič, ali tisti dan se je bil spozabil in to je storil prvič in zadnjič v svojem življenji. Zatorej, mladina, spoštuj svoje stariše! Ne žali jih; Bog te pa varuj, da bi se tako spozabila, da bi jih preklinjala! Tisti Bog, ki je postavil četerto zapoved, še živi in je še mogočen, kaker nekedaj.

V posnemanje pa more biti ta dogodek nam vsem in v spodbudo, da naj vedno nosimo pri sebi ali svetinjico ali podobo Marijino, ter se s tem izročamo njenemu posebnemu varstvu. Naš Ivan je nosil na sebi svetinjico Marije, pomoč kristjanov, in jo tudi častil, Marija pa mu je sprosila milost, da ga ni vlak hipoma vmoril, temveč, ker se je to že moralo zgoditi po Božji volji, da se je še zavedel ter prejel pri zavesti sv. odvezo — ker govoriti ni mogel, da bi se bil spovedal — sv. poslednje olje in papežev blagoslov in je pri tem lahko obudil kesanje nad svojimi grehi. Znamenito je tudi to, da je vmerl ravno na dan Marije, ketere svetinjico je nosil na vratu Marije, pomoč kristjanov, 24. maja. S tem je hotela, tako smemo misliti, blažena Devica pokazati, da je bil pod njenim varstvom, da je bil njen

otrok in ona njegova mati. Za pokoro za grehe pa so mu bile strašne bolečine, ki jih je moral terpeti; torej lahko upamo, da ga je nebeška Mati sprejela mej svoje ljubljence, tiste, ki so jo tukaj častili, tamkaj ji pa slavo prepevajo.

In zdaj, mili brat, počivaj mirno v prezgodnjem grobu! Ako se v nebesih veseliš, prosi za nas Marijo! Ako se imaš še pokoriti, bodi priporočen vsem bravcem v gorečo molitev!

F. U. Z.

Francišškanski misijoni.

V Ameriki.

Koliker je do zdaj znano, je frančiškan prvi opravil daritev sv. maše v Ameriki. In od leta 1492 pa do današnjega dne so oznanjevali frančiškani sveto vero po tamkajšnjih ravninah, gorah in gozdih, in dasiravno so jih preganjali, samostane jim podirali, redovne provincije zatirali, vendar so ostali in imajo tam v mnogih krajih misijone še dan današnji.

V južni Ameriki.

V Argentini.

Argentina je dvakrat večja kakor naše cesarstvo, ima pa samo do 3 milijone prebivavcev in sega na jutru do konca južne Amerike, proti zapadu so pa Čilj. Dežela je vsa ravna, vroča; le prav na koncu voda v največi zimi premerzne; pasejo po leti in po zimi. Zima se začne z julijem mesecem. poletje pa z novim letom; sever je gorak, ker gledajo sonce ravno nasproti kakor pri nas. Podnebje je za evropejce zdravo; uredni jezik je španski; jezik domačih ljudi se imenuje guarani. — Frančiškani imajo v ti deželi redovno provincijo z 10 samostani: v Buenos Ajres (Buenos-Ayres), Katamarki (Catamarca), Kórdobi, Korientah (Corrientes), La Plati, Mendosi (Mendoza), Riohi (Rioja), Santa Fé, Santjago del Estero in v Tukumanu (Tucuman). Zraven teh samostanov imajo še pet kolegijev ali misijonskih samostanov.

1. Kolegij sv. Karla pri Sv. Lovrencu, sezidan leta 1784 oskerbuje 5 misijonskih postaj: sv. Anton, sv. Martin, Rekonkista, (Reconquista), sv. Frančišek Haverij in sv. Rosa. V tem kolegiju je 28 mašnikov, 13 klerikov in 9 bratov lajikov.

2. Kolegij sv. Didaka v Salti (Salta ima 25.000 prebivavcev), postavljen leta 1582; povzdignjen v apostoljski kolegij leta 1857; ima mašnikov 19, klerikov 6, in bratov lajikov 9.

3. Kolegij sv. Frančiška Solana v Rio kvarto (Quarto); ta kolegij je sezidal deželni predsednik leta 1857. Zdaj živi noter 15 mašnikov in 5 bratov lajikov.

4. Apostoljski kolegij Matere božje (de Mercede) v Korientah (Corrientes 16.000), sezidan leta 1856. Misijonske postaje tega kolegija mej Indijani so: Magni-Čako (Chaco), Benite (300 duš), Popular, Nueva Aljkalá (Alcala), Amalija, Areseno (Areceno), Palmas, Pueblo Timbó, Nueva Piemonte, Rekevei (Requevei); dva druga kraja oskerbevajo iz hospica v Čaku (Chaco 4000). Iz Formose (Chaco-foreal, 2 tisoč duš) oskerbevajo misijonske postaje: Kolonija Formosa (1200), Akino (Aquino), Barradero, Monte guado, Sant' Ilario, Monte findo, Monte Claro, Pikolmaho (Picolmajo); to so naselbine skoraj vseh narodnosti. V tem samostanu živi 17. mašnikov, 2 klerika in 5 lajikov.

5. Apostoljski kolegij v Huhulu (5000) sezidan leta 1647; tu živijo zdaj samo 4 frančiškani.

V naštetih kolegijih imajo frančiškani misijone mej neverniki in šole; vodijo razne bratovščine in pomagajo svetni duhovščini, ketere je prav malo.

Misijoni mej nevernimi Aravkani.

Aravkani živijo v južnih Čilah (Chile) pri morju in na otokih; katoliški veri se vstavljajo, kaker tudi španskemu jeziku; zdaj jih je še samo okoli 180 tisoč. Frančiškani so jim začeli oznanjevati sv. vero leta 1562. Zdaj se trudijo posebno iz kolegija v Čiljanu (Chillan) in v Kastru, da bi spreobrnili še druge; 120 tisoč jih je namreč že kerščenih. Jezik imajo svoj, aravkanski ali Mapučé (Mapuche) imeuovan. Podnebje je tam zdravo. Ker je bilo frančiškanov premalo, so odstopili južni del očetom kapucinom. Zdaj imajo frančiškani v teh krajeh 10 hospicev; vsak hospic ima po 20 do 30 misijonskih postaj. Vsaka misijonska postaja ima šolo za dečke in dekleta, kjer jih učijo brati, pisati, šivati in druga rokodelstva. V Angolu so sestre tretjerednice frančiškanke. V teh misijonih je 8 cerkev, 7 šol, 16 frančiškanov misijonarjev, in imajo svojo tiskarno.

V Čilah.

Proti zahodi od argentinske republike je dolga pa ozka dežela pri Tihem morju, Čile (Chile), ki je za polovico manjša kakor naše cesarstvo. Na severni strani je zelo vroče podnebje brez dežja; proti jugu je bolj hladno in po zimi zelo dežuje; poleti (od decembra do marcija) je + 23° C., po zimi (od binkošti do porcijunkule) je pa 9° C.; podnebje je za evropejce zdravo, kužnih bolezni ni. Dežela ima nadškofijo in tri škofije. Ljudje, čilenci, so močni in delavni; jezik je španski; divjaki imajo svojega. V Čilah imajo frančiškani misijone že od 1565; takrat je bila že ustanovljena frančiškanska provincija in ima še zdaj 13 samostanov in en hospic; razen te provincije ima frančiškanski red še tri misijonske apostoljske kolegije.

1. Apostoljski kolegij sv. Iljdefonza v Čiljanu (Chillan, 25 tisoč duš) ustanovljen leta 1756, kjer opravljajo službo božjo in šolo; iz tega samostana opravljajo tudi misijone mej nevernimi Aravkanci. V kolegiju je 45 mašnikov in 14 lajkov.

2. Apostoljski kolegij presvetega imena Jezus v Kastru, sezidan 1837, ima 4 hospice, da laglje opravlja misijone mej Aravkanci, namreč na gori Sero del Baron pri mestu Valjparaju (Valparaiso 16 tisoč duš), kjer živi 6 mašnikov, 6 klerikov in 4 bratje lajiki; hospic sv. Antona Padovanskega pri sv. Filipu v Aljmenralju (Almendral 12 tisoč duš) ima zdaj 6 mašnikov, 7 klerikov in 3 brate lajike; hospic brezmadežnega Spočetja v mestu Osorno (6000), v škofiji Ankud ima več šol z 2 tisoč šolarjev in misijonske postaje Remečue (Remechüe 2000) Raúk (Rahuc), Rio negro, Kankura (Cancura) in Rio-Čuelo (Chuelo). Mašniki so 4 in 1 brat lajik; hospic sv. Frančiška v mestu Ankud (Ancud 10000) ima 4 mašnike in enega brata lajika.

3. Apostoljski kolegiji Matere božje v Santjago, glavnem mestu čilenske republike ima 21 mašnikov, 14 klerikov, 6 novincev in 5 bratov lajkov; ima tudi 2 hospica, namreč sv. Frančiška „en la Angostura“ z 2 mašnikoma in z 1 bratom lajikom in naše Gospe v Rengu s 3 mašniki.

V Boliviji.

Bolivija, na severu od Argentine in Čilenskega, mej Brazilijo na vshodu in Peruvijo na zahodu, je dvakrat toliko ka-

ker naše cesarstvo, pa ima le nekaj čez 2 milijona prebivavcev, Indijancev kerščenih in divjih, mešane kervi ljudi in evropejcev. Ta dežela ima zelo različno podnebje; ob enem je na nekaterih krajih v gorah prav hud mraz, v ravninah pa prav velika vročina; za evropejce je zelo nezdrava dežela. V Boliviji je ena nadškofija in tri škofije; frančiškani so prišli tja že leta 1565 ter so ustanovili redovno provincijo sv. Antona, ki ima zdaj 3 samostane, v Kočabambi (Cochabamba 41.000), Kopakabani (Copacabana), v La Pasu (La Paz 76.000 duš, naj večje mesto) in v Oruru (Oruro 8000). Razen provincije ima red v ti republiki še misijonskih, apostoljskih kolegijev in sicer:

1. Apostoljski kolegij Marije Angeljske, sezidan leta 1606. Misijonske postaje tega kolegija so: Itau (Itan?) Čimeo (Chimeo), Akvairenda (Aquairenda), Tarairi, Mačareti (Machareti), Tiguiqa, San Fransisko (Francisco), San Antonio. V teh misijonskih krajih je 14 mašnikov, ki so ob enem župniki, župani, sodniki, zdravniki, učeniki, ki učijo otroke ne samo brati in pisati, temuč tudi razna rokodelstva. Dekleta so v eni hiši od petega leta, dokler se ne omožijo; v tem zavodu se učijo kaker pri nas v nunskih samostanih. Ta kolegij ima 33 mašnikov, 4 klerike in 10 bratov lajikov.

2. Apostoljski kolegij sv. Jožefa v Tarari (okoli 12.000 duš), kjer je vedno pomlad; ta samostan je bil sezidan leta 1796 in ima zdaj 4 redne misijonske postaje: Ascensio (2 tisoč duš), Santa Krus (Cruz) de Jaguarú (15.000), Jotav (Yotau), Urubičá (Urubichá). Vsaka misijonska postaja ima šolo za dečke in dekleta posebej. Ta kolegij ima še 2 hospica v Santa Krus de la Sierra (12.000), in pa v Kočabambi (Cochabamba), 24 mašnikov, 16 klerikov in lajikov.

3. Kolegij sv. Jožefa v mestu La Paz je bil ustanovljen leta 1835; zdaj živi v njem 16 mašnikov, 4 kleriki in 6 lajikov. Misijonarji tega samostana imajo misijonske postaje: mej divjaki Guakaganas: Sv. Anton „de Isiamas“, Sv. Trojica „de Tumupasa“, Sv. Jožef „de Čujiamonas“ (Chuyiamonas), brezmadežno Spčetje „de Koendo“ (Cohendo), Sv. Ana „de Mosevenes“ in Sv. Mihael „de Mučanes“ (Muchanes). Šole imajo za dečke in dekleta. Ljudje govoré svoj jezik, mosetana ali takana imenovan.

4. Kolegij sv. Ane v Sukru (Sucre), ki je glavno mesto cele dežele (41.000) z nadškofijo. Podnebje je tam zmerno; uredni jezik je španski; jezik domačih ljudi se imenuje kičua (quichua).

Frančiškanski samostan je bil sezidan leta 1837; zdaj živi v njem 12 mašnikov in nekaj klerikov.

5. Kolegij sv. Antona v Potosí, vstanovljen leta 1547. Mesto je na gorovju sezidano (4116^m nad morjem), zrak je merzel pa zdrav; govore špansko in jezik, ki se imenuje lučua (Luchua). V tem samostanu je zdaj 36 mašnikov, ki oskerbujejo službo božjo v mestu (23000) in imajo misijone mej nevernimi divjaki Čiriguani (Chiriguani), v dolini Gvakaja (Guacaya), San Roso de Kueou (?) (Cueou 2100) Iguembe, Hukaja (Jucaya), Ingre in Kuevo (Cuevo). V teh misijonskih postajah imajo tudi šole za dečke in dekleta.

Bolivija je skoraj naj bolj zanemarjena dežela v južni Ameriki; leta 1882 je bilo tam samo 9 tisoč šolarjev v celi deželi. Frančiškani misijonarijo mej divjaki, ki raztreseni živijo; te učijo sveto vero, kerščujejo, nagovarjajo, da se združujejo, nove vasi, mesta delajo, katerim dajejo imena svetnikov, potem jih izročijo škofiji, ki jim da svojega duhovnika, in vladi; nato gredo dalje v gozde mej divjake; tako delajo misijonarji v teh krajih.

V Peruviji.

Proti večeru od Bolivije leži dežela Perú pri Tihem morju. Peruvija je še enkrat večja kakor Avstrija. Podnebje ima zelo vroče, (poleti 35° C, po zimi pa 16° C) in zelo nezdravo; na gorah je pa merzlo. Prebivavcev je čez 3 milijone in pol, in so indijani, zamorci, evropejci in mešani; govorijo špansko, domači ljudje, indijani, pa svoj jezik (Quichina).

Frančiškani so prvi oznanjevali sveto vero v ti deželj; zdaj imajo redovno provincijo 12 aposteljnov imenovano, ki ima zdaj 3 samostane: v Limi, Arekiti (Arequita) in v Kusku (Cuzco), in 6 misijonskih, apostoljskih kolegijeh (samostanov).

1. V Limi, glavnem mestu (čez 100.000 prebivavcev), je samostan, ki je bil sezidan že leta 1595.; zdaj živi noter 28 mašnikov, 4 kleriki, 2 novinca in 7 bratov lajikov.

2. V Arekiti (Arequita čez 40.000 duš; škofija) je star samostan sv. Januarja, leta 1869 povzdignjen v apostoljski kolegij; zdaj ima 16 mašnikov, 9 klerikov in 10 lajikov; 2 patra sta v samorskih (zamora) misijonih.

3. V Kahamarki (Cajamarca 14.000 duš) je samostan sv. Antona Padovanskega, sezidan leta 1869; noter živi 16 mašnikov, 8 klerikov, 6 novincev in 10 lajikov.

4. V Kusku (Cuzco, 35.000 duš, škofov sedež); samostan je

bil sezidan 1598. V teh krajih so neverniki zelo sumljivi in napadajo misijonarje. V samostanu živi 11 mašnikov, 3 kleriki 7 lajikov in 8 kandidatov.

5. V Iki (Yca, Ica), ki ima 8 tisoč prebivavcev, je samostan sv. Antona Padovanskega, sezidan leta 1580; noter živi 17 mašnikov, 3 kleriki in 5 bratov lajikov.

6. V Okopi (Ocopa) je samostan sv. Rože, naj stariši v ti deželi, in ima pet misijonskih postaj: Kajara (Cayarra), Kačibaja (Cachibaya), Kiljasú (Quillasú), Sero de la Sol (Cero...), sv. Alojzija na Sabinski gori; hospic v Trujilju (Truyillo); mašnikov je 18, klerikov 13, bratov lajikov in redovnih tretjerednikov 20.

V Ekuadóru.

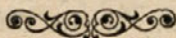
Zdaj pojdiva, dragi bravec, še dalje proti severju v deželo, ki jo imenujejo Ekuadór (Ecuador), ker je ravno pod soncem poleti in po zimi, in opoldne nima človek nobene sence; dasiravno je dežela gorata, ima vendar zelo vroče in nezdravo podnebje (srednja toplota pri morju je 26° C, v gorah pa 15° C), vedno poletje. Ta dežela (republika) je tako velika kakor naše cesarstvo, ima pa samo nekaj čez 1 milijon prebivavcev, ki so indijani, zamorci Čolos (Cholos), mešanci, kitajci in evropejci. Tudi v teh krajih so frančiškani prvi oznanjevali sveto vero; zdaj imajo 2 apostoljska kolegija in 1 samostan.

1. Samostan Marije Angeljske v Gujakilu (Guyaguil čez 26.000) kjer je škofovski sedež. V samostanu živi 5 mašnikov, 2 klerika, 4 lajiki in drugi, ki prihajajo z misijonov, da se odpočijejo.

2. Kolegij sv. Jožefa v Lohi (Loja, 6000 duš, sè škofovim sedežem); ta že 2 sto let stari samostan bi bil kmalu razpadel; na škofovo prošnjo so prišli tja leta 1887 frančiškani iz peruanskih kolegijev. V misijonski kolegij je bil povzdignjen leta 1891; zdaj živi v njem 10 mašnikov, 6 klerikov in 8 bratov lajikov. Misijonarji tega samostana imajo že misijonske postaje na gorah mej nevernimi imenovanimi Samoras.

3. Kolegij sv. Frančiška v Kitu (Quito glavno mesto z do 100.000 duš in nadškofovim sedežem) ima 18 mašnikov, 8 klerikov in 9 bratov lajikov.

(Dalje prih.)

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo: č. p. Godfrid Hlebec, mašnik 1. reda sv. Frančiška, † 11. majnika t. l. v Brežicah; br. Krištof Selič, lajik 1. reda sv. Fr. † 8. majnika v Jaski; rajni udje 3. reda skupščine goriške: pč. g. Ivan (Frančišek) Kumar, bivši dekan, papežev častni komornik v Gorici, Uršula (Frančiška) Brajunik v Levpi, Marija (Barbara) Kumar v Banjsici, Marija (Elizabeta) Žnidaršič iz Kanala, Marija (Magdalena) Stanič iz Kanala; libušenske: Uršula (Lucija) Kacafura iz Dolj, Marija (Klara) Bric iz Versna, Marijana (Klara) Leban iz Poljubina, Ana (Leopoljdina) Gregorčič iz Kerna; kóbiljeglávske: Marija (Baptista) Forčič iz Komna, Marija (Frančiška) Rudež iz Kobiljeglave: nazareške: Terezija (Angela) Koren iz Pake, Ana (Antonija) Kotnik iz Mozirja, Elizabeta (Hijacinta) Turenšek iz Rečice, Ana (Marija) Remec iz Šmártina, Marija (Ana) Bogataj iz Vranskega, Helena (Marija) Praznik iz Vranskega, Marija (Elizabeta) Koren od Sv. Ilja, Neža (Marija) Časelj iz Rečice, Terezija (Marija) Braterc od Sv. Pavla, Helena (Elizabeta) Novak iz Razborja, Rozalija (Elizabeta) Koren od Sv. Ilja, Lucija (Marija) Lah od Sv. Martina pri Saleku; mariborske: Jozefa Senekovič od Sv. Ilja, Marija Tašnar iz Ptuja, Leopold Nerat iz Maribora, Kuna Stern od Šentjanža na Dravskem polju, Jozefa Pukšič iz Vurberja, Marija Černič iz Ruš, Elizabeta Trafela od Sv. Vida, Frančiška Majhen od Sv. Jakoba, Marija Mikl iz Maribora, Jurija Dankovič od Sv. Marjete, Terezija Brenner iz Maribora, Simon Šabeder od Sv. Barbare, prečast. g. Jožef Zagajšek, župnik na Muti, Frančiška Frangeš iz Maribora, Marija Leština iz Celja, Marija Gostenčnik iz Terbonj, Marija Spaninger iz Slivnice, Marija Kaloh od Sv. Petra pri Mariboru, Rozalija Pahič iz Gornje Polskave, France Golob iz Kamnice (zvest hlapec, ki je ponoči tatove podil in ti so ga vstrelili), Marija Spitz, Neža Gross in Marija Flucher iz Maribora, Ana Ajlec od Sv. Jakoba, Ana Skubič in Terezija Jenžič iz Slivnice, Marija Vihar iz Frama, Kuna Breznik iz Hoč, Ožbalt Hrastnik od Sv. Lovrenca v Puščavi, Marija Marot iz Ribnice, Marija Miklavec od Sv. Lovrenca v Puščavi, Marija Zapečnik in Magdalena Deržečnik iz Ribnice (štaj.); trojiške: Marija Drozgi Marija Neuhold od Radgone, Marija Stranjšak in Jozefa Marko-

vič od Sv. Jurija na Ščavnici, Apolonija Zemljič od Sv. Benedikta Mihael Bratko od Negove, Terezija Brumen od Male nedelje, Elizabeta Fekonje od Sv. Lenarta, Jera Maurič od Kapele, Julijana Črnčec, Janez Lorenčič (zgleden kmetiški sin, ud „mladeniške družbe“, ki je do zadnjih moči svetil pri slovesni službi božji), Marjeta Jakopec, Jurij Landergott (teržan, oče dveh duhovnikov 1. reda sv. Frančiška) od Sv. Trojice; o s a p s k e : br. Lndvik Kraševac.

Nadalje se priporočajo v pobožno molitev : Kobiljeglavska redovna skupščina; J. K. dekan, voditelj osapske skupščine za ozdravljenje neurastenije ; A. T. priporoča svojega bolnega sinu ; V. K. svojega nerodnega moža ; neka bolna oseba ; neki nevarno obolel duhovnik ; neka tretjerednica marib. skupšč., da bi v dobrem stanovitna ostala, priporoča tudi svojo sestro že delj časa na nogi bolno ; neka zak. žena za srečen porod ; neki mladenič iz R. za izvolitev pravega stanu, priporoča tudi neko že dolgo bolno tretjerednico za zdravje in pravi razum ; A. G., tretjerednica, da bi po pravi ceni prodala majhino zemljišče in mogla živiti bolelno mater ; Fr. N. za zdravje in stanovitnost v dobrem ; br. A. P. za zdravje ; K. O. priporoča svoje stariše, brate in sestre, zlasti nekega fanta za spreobrnjenje, domačo faro za dobre duhovnike, domačo hišo za odvernjenje nesreče pri živalih ; M. H. iz V. priporoča brata, da bi se z Bogom spravil in nekega sorodnika, da bi se poboljšal ; neka tretjerednica blag namen svoje hčere ; neka oseba za zdravje ; 3 tretjerednice v dober namen ; A. S. iz Šk. za zdravje ; M. K. svojega očeta ; A. S. za srečno zveršenje neke važne zadeve ; neka oseba za pravo spoznanje in stanovitnost ; več oseb za dušno in telesno ozdravljenje ; neka oseba za pomoč v dušnih britkostih ; tri osebe iz N. m. v dober namen ; K. O. za gorečo ljubezen do Jezusa ; neka tretjerednica za pomoč v dušnih in telesnih zadevah, za voljno poterpljenje in neko posebno milost, svojo mater priporoča za ljubo zdravje ; neki gospod in gospa v P. v dober namen ; A. J. iz Šk. f. priporoča svojo sestro za ozdravljenje bolnih oči ; neka tretjerednica tudi od tam za ozdravljenje ; neka oseba iz Š. v dober namen ; neka tr. svojega spovednika ; tretjerednik z Ogerskega stariše, brata in enega sinu, nevarno bolnega ; neka oseba iz Semiča sebe, svojega spovednika, svojega vmerlega očeta, svoje brate in sestre ; Fr. K. iz Maribora za ljubo zdravje ; P. G. za vid oči, priporoča tudi brata in sestro, da bi stopila v tretji red ; A. L.

za ozdravljenje; neka tr., da bi mogla izpolnjevati dolžnosti 3. reda, priporoča tudi očeta, mater in tri brate za milost spreobrnjenja in še enkrat sebe za poterpežljivost; neka tretjerednica v dušnih in telesnih potrebah; neki duhovnik tretjerednik za ozdravljenje; Fr. K. v L. za zdravlje telesno in dušno.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: K. R. tr. za rešenje iz neke zadrege, v katero je prišla po izpolnjevanju svojih dolžnosti; neki duhovnik za popovernjeno zdravje; neka oseba za zdravje; T. tr. iz Gorice za rešenje iz velike nevarnosti; N. N. iz Gorice za veliko prejeto milost; neka oseba za najdeno stvar in ohranjenje dobrega imena (dar sv. Antonu se oberne namenu primerno; Bog poverni!), M. M. tr. za zdravje nekega živinčeta; F. A. za ozdravljenje hude bolečine v persih; neka oseba iz Pt. za ohranjenje dušnega pastirja; neka kuharica za srečno prestano operacijo; P. G. za ozdravljenje materino; Fr. tr. v L. za srečen porod, milost kersta štirih otrok, tudi za več drugih milosti; J. K. za zboljšanje zdravja; neka oseba, da je nazaj dobila vkraden denar; U. S. za ozdravljenje nevarno bolnega očesa; neka tr. za večkratno vslišanje; B. B. za srečno prestano operacijo.; M. Z. tr. iz St. tr. za ozdravljenje nevarne bolezni na nogi; neka tr. šmihelske ž. za zdravje; M. A. P. za več prejetih milosti in dobrot, polajšanje v hudem terpljenju in zboljšano zdravje materino; M. E. iz L. za pomoč v potrebi; J. J. v M. za pomoč v veliki denarni zadregi; Fr. K. tr. za ozdravljenje neke bolne živali; neki tretjerednik iz R. da se mu je po devetdnevnici in drugih molitvah ter obljubi razglašenja vslišane prošnje vernil brat domov, ki je bil štiri in pol leta po svetu, da se ni vedelo, kje je; M. K. za vslišanje prošnje; M. M. iz Št. Roperta nad Laškim, tretjerednica celjske skupščine, za pomoč v veliki stiski in nadlogi; neka druga tretjerednica za več milosti po Mariji dobljenih.

Sv. Magdalena v Mariboru.

Vsem blagim dobrotnikom in dobrotnicam naše farne cerkve naznanjam, da se je srečkanje od 15. maja moralo preložiti na 31. avgust. Iskreno se zahvaljujem vsem dobrotnikom in dobrotnicam in prosim priserčno še pomoči

Tomaž Rožanc

č. kanonik in dekan.

izreke. Po učeni etimologiji bi se n. pr. predlog o d pisal o t, kaker je še ohranjen v sestavih otrok, otmem, oteti, otidem, kjer se mora seveda tudi res pisati tako; ali sicer izgovarjamo o d in čujemo to ko pravo: o d ene, o d nas, o d vas, o d rezati, o d ložiti; zato je pisati po preprosti etimologiji tudi: o d kupiti, o d sekati, o d povedati. Napak bi bilo o t ene, o t nas itd., ker bi to motilo izreko, dvakrat (fonetično in etimologično) napak: o d rok, o d mem, o d eti, o d idem. Nasproti o t kupiti, o t sekati, o t povedati bi bilo sicer fonetično in učenó etimologično prav, vendar pa ne bi bilo praktično, ker čujemo v takih sestavih tisti predlog kaker v o d rezati, o d ložiti, in ga le brez namena in zavedanja, zavoljo naslednega terdega soglasnika, izgovarjamo o t.

Prav za prav torej nima nigdar etimologija sama na sebi odločevati pravopisnih vprašanj, učena etimologija namreč, ki je sicer lahko da resnična, pa lahko da tudi ne. Motili so se že jako učeni etimologi; najučenejši so bili morebiti tisti, kateri so se Sokratom največkrat priznali svojo nevednost. Podlaga pravopisu ima biti zgodovinsko opravičena izreka. Žal, da do zdaj, kolikor sem si že prizadeval, vendar naših jezikoslovcev nisem mogel prepričati o pravičnosti in potrebi tega podlažnega načela. Težava seveda je v tem, ker nismo edini, ketera je prava izreka, ker je namreč, kaker vsi vemo, pri nas po raznih krajih tako zelo različna. Vprašanje je torej: Kaj naj bô merodajno za knjižni jezik? Kako naj izbiramo? Jaz bi odgovoril, da blizu tako-le: Kar je od začetka našega slovstva t. j. od 16. stoletja pa do zdaj povsod t. j. v vseh glavnih narečjih v navadi, to je pred vsem drugim kar se ne more in ne sme spreminjati, dokler naša slovenščina ostane, kar je, poseben slavenski jezik. Kjer pa gredo narečja razna pota, mislim, da se bomo po pravici držali tistega, ki je doslednó še ohranilo, kar imamo skupnega sê staro slovenščino ali hervaščino, samo da pri tem seveda ne moremo iti tako daleč, da bi vyajali glasove, ki jih pri nas večina več ne pozna, kaker je n. pr. mehki kraški é. Sploh mislim, da v posameznih primerih nikakor ne bi bilo težko izreko in pravopis prav in za terdno določiti, samo da smo edini v principu. Kedor torej v resnici ljubi naš knjižni jezik, naj bi skušal pripomoči k sporazumljenju v načelnem vprašanju. In tó je zlasti tudi moj cilj pri tem, kar sem se namenil povedati o priliki nove jezikoslovne pravde, ki jo je ravno kar zbudil Levčev „Slovenski pravopis“.

Prof. R. Perušek je izdal namreč te dni knjižico z naslovom: „Bravec“ ali „bralec“? Jezikoslovna razprava.“ Prodaja jo L. Schwentnerjeva knjigarna v Ljubljani. Kedor se interesira za to stvar, jo lahko dobi za majhin denar. Ne bom torej tukaj natančniše dopovedoval, kaj obsega, temuč le, kar se meni zdi, da ji moramo odgovoriti v obrambo Levčevyega „Sl. pravopisa“, pa tudi, kar mislim, da se v pridejanih opombah po pravici terdi. Zato pa prosim obe strani blagovoljnega sprejetja in mirnega premiselka. Ako nam je vsem le za resnico in pravi napredek, zakaj se ne bi mogli pogovoriti prijazno in dostojno,

pa priznati resnico, naj pride od koder hoče, ali z visoke učne stolice ali iz nizke samostanske celice. Et refellere sine pertinacia et refelli sine iracundia parati simus!

Začnimo s tem, kar piše Šuman v svoji veči slovnici na str. 219, kjer pravi: „da se narodni izgovor „igrauc“ ravno tako lahko opira na obliko „igralec“, kakor na obliko „igravec“. — Priterjam, lahko bi se, samo če bi se dalo dokazati, da je „igralec“ resnična, mej našim narodom nastala oblika. Ali pa se more opirati naujo tudi narodni izgovor „igravec“? — Tako namreč, t. j. s čistim ustnično-zobnim *v* se izgovarja končnica -vuc v imenih delavnih oseb, če ne v gorenjščini, pa gotovo v dolejškem, goriškem, štajerskem, prekmurskem in hervaškem kajkavskem narečju. — Jaz ne poznam nobene besede, kjer bi bil v vseh teh narečjih ustnično-zobni *v* brez dvojbe nastal iz *l* po čisto glasovnem prehodu*). Zato sklepam, da narodno -avuc nikakor ni iz starišega -alec. Iz -alec more nastati edino le -auc, „palec“: „pauc“, ki se izgovarja navadno ko en zlog, ker se je za *l*, kakor za *n* ali *r*, izgubil polglasnik: klinuc, koruc itd.

Murko, ima v svojem slovarju mnogo besed na -avec (ali, kakor navadno piše -aviz), vendar v resnici nima oblike pavuc, niti tkavec, pogorevec, motovivec, temučle: palec, tkalec, pogorelec — ali prav za prav: „Páliz, palza (lies: pávz, paz)“, „Pálz (lies: pávz)“, „Tkáli z, lza“, „Tkávz“, „Pogorélz“, „motovívz“, (poslednje le v nem.-slov. delu pod „Rapunzel“). — In jaz se tudi sam precej dobro spominjam, da sem slišal v svojem rojstnem kraju sicer: igra'vuc, pē'vuc, pivuc, čer'vívuc (*Anagallis arvensis*), pa le: pa'vuc, dē'vuc ri'vuc, motovívuc.

Še dandanašnji torej naš narod končnico -vuc, če ne na Gorenjskem in v Ljubljani, pa blizu povsod drugod vsaj v nominativu zadosti znatno loči od končnice -luc. Prof. Perušek pa ni mislil, da bi moglo tako biti. Zato piše na str. 8., da bi rajt poznal tistega, ki bi mu mogel povedati, ali je rekel „črnilec“ ali „črnivec“. Jaz mu to lahko povem, še preden ga slišim reči in preden poznam jaz njega in on mene, in po tem, kar je gori povedano, si to tudi sam lahko pove. Ako izreče tisto besedo z ustnično-zobnim *v* (t. j. nemškim *w*), bo izrekel „črnivec“, ako jo izreče z dvoučeničnim *v* (t. j. angleškim *w*), bo izrekel pa „črnilec“.

(Dalje prih.)

*) Pravim pa „v vseh teh narečjih“. Ne terlim namreč, da bi bilo to sploh nemogoče. Znano mi je tudi, kar piše prof. M. Žolgar v letniku gimn. v Kranju 1872 str. 13, da se namreč na Štajerskem „v jednozložnicah in dvo-zložnicah v nekterih krajih *l* izgovarja ko *v* ali *f*, p. jév, pív, smév, šáv, púšív, dav ali tudi daú, gnaú, šaú.“ — Poslednje oblike pomenijo pač našo splošno izreko z dvoučeničnim *v* (angl. *w*); ta glas se je v tistih krajih nadalje spremenil v navadni ustnično-zobni *v* in ta naposled v *f*. V tistih krajih bi bilo torej priznam da, res mogoče nastati -avec iz -alec — vendar nikakor ne mislim, da je; drugod pa to pač tudi ni mogoče po čisto glasovnem prehodu. Ako se vendar le kje govori n. pr. tkavuc nam tkáluc (t. j. sedaj: tkauc), rívc nam. rílvuc (t. j. sedaj: rívc), si ne morem misliti drugači, kakor da je šlo to po analogiji velike večine imen na -vuc, ki pomenijo tega ali to, kar kaj dela. Ne verjamem pa, da bi se sploh kje slišalo: pavuc, motovívuc nam. palec, motovílvuc (t. j. pauc, motovíuc); vzroka temu ni težko najti.